

2) упорядковувати процес відтворення за допомогою формування ринково-конкурентної системи самоорганізації, самоврядування процесу господарювання й відповідної системи державного економічного регулювання;

3) забезпечувати збалансованість і внутрішньовиробничу пропорційність між структурними ланками виробництва на інноваційній основі;

4) підтримувати стійкі стимули підприємців, працівників і колективів до створення якісно нових технологій, форм організації виробництва, маркетингового обслуговування, реалізації кваліфікації й творчого потенціалу всіх суб'єктів відтворення;

5) створювати рівні економічні умови для реалізації соціально-економічного потенціалу кожної фірми й суб'єкта власності та господарювання в організації ефективного інноваційного процесу [2, с. 270-271].

Отже, забезпечення рівня конкурентоспроможності вітчизняних наукових досліджень на внутрішньому і міжнародному ринках повинно стати основним напрямком сучасної політики держави у сфері активізації інноваційної діяльності, що сприятиме підвищенню ефективності виробництва. Саме від цього нині найбільшою мірою залежать можливості реалізації інноваційних процесів і забезпечення високої ефективності національної економіки [1]. Також інновації можуть стати головним джерелом Перемоги України у війні.

Література:

1. Яковенко Р. В. Менеджмент інноваційної діяльності в Україні. *Секунда* : веб-сайт. URL: <https://www.krme.top/?p=21895> (дата звернення: 26.05.2022).
2. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. [2-ге вид., випр.]. Кіровоград : „КОД”, 2010. 548 с.
3. Яковенко Р. В. Необхідність трансформації завдань державного регулювання в умовах сучасного стану економіки України. *Агросвіт*. 2019. № 8. С. 33–40. DOI: [10.32702/2306-6792.2019.8.33](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.8.33).
4. Яковенко Р. Момент, якого ми не можемо втратити. Газета «Дзеркало тижня». 2019. Випуск №29, 27 липня-16 серпня. URL: https://zn.ua/ukr/macrolevel/moment-yakogo-mi-ne-mozhemo-vtratiti-318730_.html (дата звернення: 2.12.2023).

Піліпак А. В., здобувач групи УФЕБ –22М
Липчанський В.О., канд. пед. наук., доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ВПЛИВ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

Військові події в Україні, нестабільність економічної ситуації, політичні конфлікти, висока конкуренція, ускладнення міжнародної логістики – все це тільки частина факторів, які створюють загрози економічній безпеці підприємств, їх розвитку, а іноді і існуванню. Слабкий опір змінам або відсутність оцінки їх впливу можуть привести до утворення кризи. Під дією численних ударів зі сторони зовнішнього середовища страждають внутрішні процеси підприємства.

Так, для вітчизняних підприємств на сьогоднішній день характерним є спад виробничих показників, зниження оборотних активів та власних коштів, зниження ключових фінансових показників, висока залежність бізнесу від запозичених коштів, зростання операційних витрат, собівартості та багато інших негативних змін. Все це може призвести до банкрутства. Для запобігання такої ситуації доцільно використовувати ефективну систему економічної безпеки підприємства в ув'язці із інструментарієм антикризового управління.

Антикризове управління спрямоване на ефективну реакцію на кризові явища та вирішення проблем, які можуть загрожувати економічній безпеці підприємства. Це включає в себе аналіз і усунення причин кризових ситуацій, розробку стратегій виходу з кризи та впровадження необхідних заходів. В той час як антикризове управління є інструментом реагування на кризу, економічна безпека передбачає систематичне планування та запобігання економічним ризикам. Обидва підходи взаємодоповнюють один одного, забезпечуючи підприємство ефективними механізмами управління та захисту від негативних впливів зовнішніх чинників. Такий комплексний підхід сприяє збереженню стабільності, розвитку та забезпеченню економічної безпеки підприємства в умовах невизначеності та змін на ринку.

Економічна безпека є комплексним поняттям, що може розглядатись з багатьох сторін. З точки зору Фролова С.М. [4] фінансово-економічну безпеку можна розглядати у вимірі трьох критеріїв: функціонального, статичного та ресурсного. Функціональний розріз економічної безпеки передбачає захист фінансово-економічних інтересів підприємства від негативного впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, а саме: виявити фактори впливу, оцінити силу та ймовірність впливу, нейтралізувати або мінімізувати їх дію. За статичним критерієм, підприємство буде вважатися фінансово-економічно безпечним, якщо його діяльність характеризується стійкістю, стабільністю, збалансованістю та відповідає обраному стратегічному напрямку. Здатність економічної системи забезпечувати безперервне виробництво, раціонально використовувати матеріальні, фінансові та трудові ресурси характеризує ресурсний підхід.

Антикризове управління є основою, що гарантує адекватний рівень економічної безпеки підприємства, оскільки його завданням є нейтралізація кризових явищ, передбачення та попередження його фінансової неплатоспроможності, стабілізація фінансово-господарської діяльності під впливом негативних чинників оточуючого середовища. Ефективне регулювання механізму формування та використання прибутку сприятиме зростанню внутрішніх фінансових ресурсів, забезпечуючи фінансову стійкість та, отже, економічну безпеку підприємства.

Антикризове управління покликане вирішувати певні завдання, серед яких головними є [1]:

- оцінка техніко-економічного стану господарської діяльності підприємства;
- виявлення та моніторинг факторів впливу зі сторони внутрішнього і зовнішнього середовища, що впливають на стійкість функціонування підприємства;
- дослідження механізму формування та структуризації прибутку;
- виявлення місць локалізації кризи та її запобігання подальшому розповсюдженню;
- реанімація фінансової стійкості підприємства;
- мінімізація негативних наслідків кризи підприємства;
- створення превентивних заходів щодо уникнення впливу загроз на стабільність підприємства тощо.

Ефективна система антикризового управління передбачає використання відповідного інструментарію, що включає в себе наступні принципи [1; 3]:

- повної відповідності стратегії підприємства;
- поєднання із загальною системою економічної безпеки;
- неперервності – запуск антикризової програми супроводжується безперервною оцінкою загроз, аналізом ключових показників, тощо;
- орієнтації на довгостроковий розвиток завдяки гармонійному розвитку всіх складових діяльності (економічної, технічної, інформаційної та соціальної);
- інтенсивного управління – посилення функцій та методів управління;
- альтернативності – розробка генерального плану та розрахунок ймовірності задіяння інших варіантів розвитку подій;

- основної ланки – спрямованість на виявлення та первинне вирішення основного джерела проблеми, а також зосередження уваги на тій галузі функціонування підприємства, яка найбільше вразлива до кризових наслідків тощо.

Усвідомлюючи важливість антикризового управління для підприємств, більшість із них не імплементують його засади у власну практику управління. Згідно досліджень закордонних науковців лише 37% респондентів розуміють сутність антикризового управління, динаміку розвитку кризи та готові використовувати принципи кризис-менеджменту на собі [2]. Такі підприємства можуть втратити здатність ефективно реагувати на економічні труднощі та кризові ситуації, що впливатиме на неплатоспроможність та банкрутство. Відсутність системного антикризового підходу може призвести до неефективного управління ресурсами, втрати конкурентоспроможності та негативного впливу на репутацію підприємства.

Таким чином, антикризове управління на підприємстві виступає ключовим механізмом в умовах глобалізації кризових процесів та при обмежених ресурсах для управлінських рішень. Вміння швидко адаптуватися до значущих економічних змін, ефективно розподіл фінансових ресурсів, виявлення та локалізація кризових точок з метою запобігання їх подальшому поширенню, а також наявність комплексного антикризового інструментарію сприятимуть забезпеченню належного рівня економічної безпеки підприємства.

Література:

1. Антикризове управління - основа забезпечення економічної безпеки підприємства [Текст] / Ліна Дмитрівна Костакова, Олег Сергійович Тесленко. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 1. С. 5-9. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/0ac299ed-3322-4446-a8ac-d27b2a268c43/content>
2. Кубай О. Г., Заставнюк О. А. Удосконалення фінансово-економічної безпеки в системі антикризового управління аграрного підприємства. *Агросвіт*. 2022. № 4. URL: С. 68–78. <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3585&i=8>
3. Козаченко А.В., Пономарев В.П., Ляшенко А.Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения: монография / за ред. А.В. Козаченко. К.: Либра, 2003
4. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навчальний посібник / за загальною редакцією С.М. Фролова. Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2015. 332 с.

Пісоцька О.В.

здобувачка другого (магістерського) рівня ОП «Міжнародна економіка»,

Дашко І.М., докт. екон. наук, професор,

Запорізький національний університет, Україна

HR-МЕНЕДЖМЕНТ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕСІ: ВИКЛИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Діджиталізація управління персоналом в українських компаніях стала однією з найважливіших тенденцій останніх років. Вона дозволяє значно підвищити ефективність HR-операцій, автоматизувати рутинні завдання, покращити залученість працівників та забезпечити ефективний збір і аналіз даних. В свою чергу, виклики сьогодення цифрової спільноти створюють та змінюють шляхи діяльності, в тому числі в сферах бізнес-процесів, управління тощо, до яких є відповідні різні сучасні підходи та застосування новітніх технологій.

На сьогоднішній день управлінська наукова думка в Україні розвивається «нога в ногу з часом». Проблемам управління людськими ресурсами присвячено значну кількість